

DE DORDOGNE DOORGROND

Wandel voet voor voet over vergeten paden, fiets en dobber langs kalkstenen kliffen vol verscholen holen en betreed het domein van gepassioneerde hoeders van cultureel erfgoed. Met deze tien tips doorgrond én doorkruis je de Dordogne, langzaam en intens.

TEKST EN FOTO'S SIMONE WITTGEN

1.

Wandel de Chemin d'Amadour

Het bewandelen van het pelgrimspad Chemin d'Amadour is als het volgen van een Netflix-serie: de 21 etappes zijn als verschillende afleveringen met een legende als boeiende verhaallijn. De hoofdpersonen zijn de heiligen of edelen van weleer. De scènes spelen zich af bij cultureel erfgoed, niet zelden Unesco-Werelderfgoed. Direct na het voltooien van een etappe kijk je alweer reikhalzend uit naar het volgende verhaal. De totale Chemin d'Amadour is vijfhonderd kilometer lang en loopt van Soulac-sur-Mer aan de Atlantische kust naar Rocamadour in de Lot. Het deel door de Dordogne voert in zeven dagen en 180 kilometer van de Notre Dame in het centrum van Bergerac naar de Notre Dame in bedevaartplaats Rocamadour. Alhoewel Fransen het pittige 'Hop hop!' zeggen als ze na een pauze weer gaan wandelen, is de Chemin d'Amadour geen route voor sportfanaten. Je ontmoet er eerder wandelaars gewapend met wandelstok en gehuld in kniebroek, die op vredelievende toon marsliedjes neuriën terwijl ze genieten van natuur en historische plaatsen. Juist het vinden van rust is de idee van het pad. Etappes 14 en 15 van Issegiac naar Cadouin, waarbij je Beaumont-du-Périgord en Saint-Avit-Sénieur passeert, zijn aanraders. Je passeert hutten waar tabaksbladeren te drogen hangen en boomgaarden met kastanjes, walnoten, peren en truffels. In de herfst, als het voldoen-de nat is geweest, groeit er eekhoorntjesbrood naast de bospaden, chemin-amadour.fr

Pelgrimspad Chemin d'Amadour voelt als een Netflix-serie met een boeiende legende als verhaallijn

2.

Herleef de legende van Saint-Avit-Sénieur

Saint-Avit-Sénieur is een klein dorp met een verrassend imposante middeleeuwse kerk, op de plek waar in de elfde eeuw een benedictijnse abdij ter ere van Avitus Sénieur stond. Volgens de legende was Avitus een kluizenaar die aan het begin van de zesde eeuw ruim veertig jaar in een grot woonde. Hij ontving de goddelijke opdracht om naar de Périgord te gaan, zoals de Dordogne voorheen heette, en een heidense tempel te vernietigen door de kracht van het gebed. Avitus volbracht zijn missie en wijdde de rest van zijn leven aan het dienen van anderen. Op zijn graf werd in de tiende eeuw een kleine kerk gebouwd. Deze kerk bleek te klein om de toestroom van pelgrims aan te kunnen die onderweg naar Santiago de Compostella stopten om Avitus te vereren. Daarom werd in de twaalfde eeuw de grotere kerk gebouwd. Deze sobere maar sfeervolle abdijkerk werd in 1998 opgenomen op de Unesco-Werelderfgoedlijst en biedt wandelaars nog steeds welkome verkoeling op een warme dag, onder het toezien van het beeld van de heilige Avitus.

3. Bewonder een middeleeuwse bastide

Tijdens de Honderdjarige Oorlog (1337 tot 1453) was Beaumont-du-Périgord het strijdtoneel van veel conflicten. De ene periode was het stadje Frans grondgebied en dan weer Engels. Het is echter opvallend goed bewaard gebleven. Zo is de kerk, die bij gebrek aan ridders als een kasteel met vier torens en kantelen werd gebouwd, nog intact. De stad heeft alle kenmerken van een bastide, een middeleeuwse stad met een centraal plein omzoomd door arcadegalerijen en een rechthoekig stratenpatroon. De open ruimten die je tussen de huizen ziet moesten voorkomen dat branden zouden overslaan, maar dienden later vooral voor de afvoer van afval en rioolwater. Je kunt je levendig voorstellen dat het vroeger geen pretje was in deze steegjes. Wel een pretje is de staat waarin de straten die naar het plein leiden verkeren. Op initiatief van de bewoners zijn ze met zorg aangekleed met potten en planten en een feestje om doorheen te slenteren.

FRANKRIJK

Sprakeloos geworden door het mooie licht en de serene sfeer vallen de unieke details *van dit Unesco-Werelderfgoed op*

4. Schrijd als een monnik door de abdij van Cadouin

Als er één plek is waar je stil van wordt, dan is het de cisterciënzer abdij van Cadouin. Zo stil als de monniken die er van de twaalfde tot de achttiende eeuw resideerden en een spreekverbod hadden. Het complex bestaat uit een romaanse abdijkerk, een in laatgotische stijl herbouwde kloostergang met spitsbogige vensters, een kloostertuin en vroegere leefruimten. Sprakeloos geworden door het mooie licht en de serene sfeer vallen de details van dit Unesco-Werelderfgoed op. Op ooghoogte zijn de pilaren van de kloostergang voorzien van een kapiteel, waarop de steenhouwer groteske figuren heeft aangebracht die allerlei zonden voorstellen. Zo zie je een monnik die dromend uitkijkt door een venster en daarmee de zonde luiheid verbeeldt, en de beeltenis van mannen die vechten om een gans en voor hebzucht staan, cloitre-cadouin.fr

Les Eyzies-de-Tayac-Sireuil wordt de *wereldhoofdstad van de prehistorie* genoemd

5.

Toer over de Voies Vertes

De Voies Vertes zijn een netwerk van vlakke fietspaden door het groen die over oude spoorlijnen en langs kanalen of rivieren voeren. Een onlangs geopende fietsroute van tweeëntwintig kilometer verbindt vier dorpen met elkaar en gaat via Le Bugue, een charmant stadje dat als een amfiteater op de flank van een heuvel is gebouwd, naar Les Eyzies-de-Tayac-Sireuil. Je fietst er langs de oevers van de Vézère, waar je het kunst- en vliegwerk van vliegvissers bewondert. Ook trap je langs weiden met wilde bloemen, met op de achtergrond indrukwekkende kliffen met spelonken waar zich vroeger de prehistorische mens schuilhield.

FRANKRIJK

Duik in de prehistorie

Als je in de Dordogne bent is een bezoek aan het dorp Les Eyzies-de-Tayac-Sireuil, met recht de wereldhoofdstad van de prehistorie genoemd, een (mam)moetje. Hier werden in 1968 skeletten en stenen werktuigen van onze voorouder gevonden, de vroege moderne mens die in de laatste ijstijd leefde. Vanwege de vindplaats, een grot, werd deze mens de cro-magnonmens gedoopt, want 'cro' betekent grot. Archeologen ontdekten dat de mammoet en zelfs neanderthalers tegelijkertijd met deze vroege moderne mens hebben bestaan. Het Nationaal Prehistorisch Museum, dat in de kliffen van Les Eyzies is gebouwd, neemt je mee op een reis langs de oudste sporen die de mensheid heeft achtergelaten: stenen gereedschap, kunstvoorwerpen en reconstructies van prehistorische mensen en uitgestorven dieren, *musee-prehistoire-eyzies.fr* Vijftien prehistorische vindplaatsen in de Dordogne zijn geïdentificeerd als Unesco-Werelderfgoed. Daaronder de Abri de Cro-Magnon en het een bezoek waardige dorp La Madeleine in het nabij gelegen Tursac. In een smalle vallei in een bocht van de Vézère leefden rendierjagers als troglodieten – grotbewoners – onder een steile rotswand. Door archeologen zijn ze tot *Magdaléniens* bestempeld, vernoemd naar een kleine kapel die er in de middeleeuwen werd gebouwd ter ere van de heilige Maria Magdalena. Het grottdorp is opengesteld voor publiek. Tijdens een rondleiding zie je met eigen ogen hoe de mens door de eeuwen heen is omgegaan met wooncomfort: van de natuurlijk gevormde grot als eenvoudige schuilplaats naar de constructie van hutten met verdiepingen, vertrekken en trappen tot het ontstaan van een heus dorp, met toegangspoort, straat en een centraal marktplein, *la-madeleine-perigord.com*

6.

De grote neus van het standbeeld van dichter Cyrano de Bergerac wijst naar de omringende heuvels vol wijnranken

Word zen op de kalme stroom van de Vézère

Stap in een kano en laat je meevoeren over de Vézère. De rivier, die uitmondt in de Dordogne-rivier, was ooit belangrijk voor het transport van producten als truffels. De oevers waren bewoond. Toen er een treinspoor kwam verloor de rivier zijn functie, waarna de bewoners wegtrokken. Het werd rustig op het water en dat is het vandaag de dag nog steeds. Je ziet er slechts een handjevol bootjes. Saint-Léon-sur-Vézère, een van Les plus beaux villages de France, is het eindpunt van een kanotocht die begint in Thonac. Al peddelend kom je langs kasteel Losse. Vertraag af en toe en hoor hoe water uit de poreuze rotswand sijpelt. Of glijd stilletjes door gordijnen van lianen. Eenmaal voet aan wal gezet slenter je, compleet zen geworden, door de straten van Saint-Léon-sur-Vézère, canoeezere.com

7.

Steek je neus in een glas zoete wijn

De streek rondom de stad Bergerac is 's werelds grootste zoete wijnregio. Niet toevallig wijst de grote neus van het standbeeld van dichter Cyrano de Bergerac op Place Péliissière in de richting van de omringende heuvels vol wijnranken, en specifiek naar de heuveltop van Château de Monbazillac. Na een bezoek aan Bergerac, met als bezienswaardigheden de Vieux Pont, de Église Saint-Jacques de Bergerac (van oudsher een bekende stopplaats op de pelgrimsroute naar Santiago de Compostella), vakwerkhuisen en gabarres – traditionele platbodemschepen – zet je dan ook koers naar het château om de zoete witte wijn van Monbazillac te ruiken en proeven. In het zestiende-eeuwse kasteel leer je alles over de productie van de streekwijnen. Zo kom je te weten dat er een microklimaat heerst met in de nazomer en herfst koele ochtendmist en 's middags zon. Dat bevordert de schimmelgroei op de witte druif die essentieel is voor de smaak van de zoete wijn, chateau-monbazillac.com

8.

Het is niet
alleen *wijn* wat
de klok slaat
in de Dordogne

FRANKRIJK

9.

Laat je inspireren door de nieuwe generatie

Misschien een open deur, maar laat in een landelijke streek als de Dordogne vooral je smaakpapillen activeren. Bezoek naast de bekende wijndomeinen ook eens nieuwe initiatieven, vaak gerund door de jongste generatie, die met ecologische teelt verduurzamen en durven te experimenteren. Domaine de Combrillac van Florent Girou en Thien Uyen is zo'n initiatief. Toen het stel vijf jaar geleden de wijngaard overnam van de ouders van Florent maakten ze de shift naar biologische landbouw. Ze plantten bijvoorbeeld bomen op de wijngaard die de wijnstokken beschermen tegen extreme weersomstandigheden en gebruiken geen irrigatiesysteem bij hun bloemen- en groentetuin, maar bedekken de bedden met hooi om vocht vast te houden. Geniet onder de bomen op hun wijngaard van een 'wilde lunch' met wijnen en kleine hapjes, bereid met gefermenteerde producten en eetbare bloemen en planten, *born-to-be-wild.fr/dejeuner-sauvage*. Het is overigens niet alleen wijn wat

de klok slaat in de Dordogne. Er worden verrassend genoeg ook andere dranken geproduceerd. Zo namen broer en zus Loïs en Nolwenn Gauthier de boerderij van hun grootouders over. Daar waar voorheen de koeien in de stal stonden is nu een gindistilleerderij waar de meest kruidige aroma's in de lucht hangen. Loïs is meesterdistilleerder. Hij werd opgeleid in Schotland. Nolwenn, zijn zus, werkte in de onderzoeksweld rond het thema agro-ecologische transitie. Eén plus één is twee: in La distillerie d'Ort creëren zij nu vernieuwende en gedurfde smaken met een lage impact op het milieu. De gin distilleren ze uit planten die op de akkers naast de boerderij op biologische wijze worden geteeld. Nolwenn is het brein en verzorgt de marketing, Loïs is de maker en creatieve geest. Loïs: 'Het produceren van gin is als het maken van een schilderij. De alcohol is het canvas en de botanica die ik er in stop zie ik als de kleuren en vormen.' *distillieredelort.com*

10.

Bewonder de kleinere versie van de Sacré-Cœur

Beklim de *venelles* van Périgueux, kleine steegjes met trappen, en je staat oog in oog met het indrukwekkende silhouet van de Saint-Front. De kathedraal bestaat uit twee delen: de overblijfselen van een rooms-katholieke kerk en een Byzantijns geïnspireerde kerk met vijf koepels, die samen een Grieks kruis vormen. In de negentiende eeuw werd de kathedraal gerestaureerd door Paul Abadie, die daarna de opdracht kreeg de Sacré-Cœur in Parijs te bouwen. Hij baseerde zich daarbij op het ontwerp van de Saint-Front. Dit verklaart de gelijkens tussen de twee en waarom de Saint-Front de kleinere versie van de Sacré-Cœur wordt genoemd. In 1998 werd Saint-Front uitgeroepen tot Unesco-Werelderfgoed. Vanaf het dak heb je prachtig uitzicht op de wijde omtrek: de heuvels, rivier de Isle en de renaissancehuizen in de hoofdstad van de Dordogne.

ACTIVITEITEN

De tien tips waarover je las op de voorgaande pagina's corresponderen met de nummers op het kaartje.

HIER SLIEPEN WIJ

11 LE CLOS D'ARGENSON // BERGERAC

Smaakvolle maison d'hôtes in het historisch hart van Bergerac, op een steenworp afstand van de Notre Dame de Bergerac. Het karakteristieke negentiende-eeuwse huis heeft een grote omsloten tuin met zwembad, een bibliotheek en een hal met prachtige wenteltrap. Gastvrouw Anne-Marie verzorgt een ontbijt naar je persoonlijke smaak. Vanaf € 275 voor twee nachten, leclousdargenson.com

12 VILLA MARGUERITE // CADOUIN

Achter de fleurige gevel van deze villa met groene luiken schuilt een smaakvolle maison d'hôtes met kunst en

krakende vloeren. Het eten dat eigenaresse Florence bereidt in de keuken van eigen restaurant l'Éphémère is om je vingers bij af te likken zo lekker. Mede-eigenaresse Caroline geeft je met haar gastvrije houding en flair al snel het gevoel thuis te zijn. Vanaf € 125 per nacht, villa-marguerite-cadouin.com

13 LE CRO-MAGNON // LES EYZIES-DE-TAYAC-SIREUIL

Pal naast de vindplaats van de cro-magnonmens ligt dit gezellige en gelijknamige hotel-restaurant. Binnen in het hotel is de rotswand te zien waaronder de oermensen schuilden. Gelukkig hoeft je hier niet zelf met speer en knots op jagerspad om je maaltje te vangen. De goedlachse hoteliers Jan en Ruud, bekend van het Vlaamse tv-programma Bye Bye Belgium, voorzien je van fijne tips voor

het ontdekken van de omgeving, zoals het onbedorven gehucht Tayac, waar je een speld kunt horen vallen. Vanaf € 82 per nacht, hotelcromagnon.com

14 DOMAINE SAINT AMAND // COLY-SAINT-AMAND

Op een heuvel tien kilometer van Montignac-Lascaux ligt een domein met vijfenvijftig luxe houten huizen die plaats bieden aan twee tot zes personen. Elk huis heeft door de ruime ligging veel privacy. Vanaf de veranda geniet je van de omringende natuur. Er zijn twee zwembaden en een peuterbad, een landhuis met een woonkamer met haard en een bistro met cateringservice. Vanaf € 190 voor twee nachten, domainsaintamand.com

BESTE REISTIJD

Over het algemeen is het klimaat van de Dordogne mild, met een vochtig voor- en naseizoen en warme zomers. Soms schiet het kwik naar de veertig graden. Het is er erg druk van half juli tot half augustus. In het late voorjaar en de vroege herfst is de grote massa afwezig en de natuur op haar mooist. Mei, juni, september en oktober zijn daarom de beste maanden om naar de Dordogne af te reizen.

j	f	m	a	m	j	j	a	s	o	n	d	Bergerac
10	12	16	18	22	25	27	28	24	20	13	10	temperatuur (°C)
66	56	57	76	76	60	55	63	64	76	73	80	neerslag (mm per mnd)

VOOR MIJN PLANNING

Reizen naar de Dordogne

In slechts negentig minuten vlieg je van Rotterdam Airport naar de luchthaven van Bergerac. Je kunt ook vanaf Eindhoven Airport naar Bordeaux vliegen, dat op anderhalf uur rijden of treinen vanaf Bergerac ligt. De afstand tussen Utrecht en Bergerac is 1055 kilometer. Met de auto kun je dus binnen elf uur aan een streekwijnkje zitten. Duurzamer reis je met het openbaar vervoer, eerst met de hogesnelheidstrein Eurostar naar Parijs en daarna met de Franse spoorwegen SNCF. De reistijd bedraagt acht à negen uur en een retourtje kost gemiddeld € 200 tot € 300.

Reizen binnen de Dordogne

Vanuit Bergerac zijn alle plekken uit deze reportage binnen tachtig minuten met een (huur)auto te bereiken. Op sommige wegen betaal je tol, maar het merendeel van de routes zijn glooiende B-wegen die je langs wijngaarden, zonnebloemvelden en kastelen voeren. Zeker zo mooi. Omdat de Dordogne een dunbevolkte regio is, is het openbaar vervoer er niet bijster goed geregeld, alhoewel het de laatste jaren wel beter wordt. Hou er in je planning rekening mee dat bussen en treinen maar een paar keer per dag rijden.

Van boven naar beneden Domaine Saint Amand in Coly-Saint-Amand. / Marie Hamelin en haar broer Louis zijn de jonge eigenaren van het grottendorp in Les Eyzies. Naast het dorp zette Marie een leerboerderij op met als doel de kennis van de boeren over te brengen op zoveel mogelijk mensen. Marie: 'Pas wanneer we weer een connectie voelen met het land, ons eten, willen we het erfgoed ook behouden en beschermen.' / Villa Marguerite in Cadouin.

SCAN DE QR-CODE VOOR EEN ONLINE KAART MET ALLE TIPS UIT DE REPORTAGE EN HAAL JE GRATIS REISGIDS OP VIA COLUMBUSTRAVEL.NL/FRANKRIJK

